ઝબાન કી હિફાઝત



Anmol Prakashan

બિસ્મિલ્લાહિર રહમાનિર રહીમ

ઝબાન કી હિફાઝત

અલ્લાહ તઆલાને ફરમાયા, તુમેં સે એક શખ્સ, દુસરે કી ગીબત ન કરે ક્યા તુમમેં સે કોઈ શખ્સ ઈસ બાત કો પસંદ કરતા હે કી વહ અપને મુર્દા ભાઈ કા ગોસ્ત ખાએ, તુમ તો ઉસે ના પસંદ કરતે હો ઔર અલ્લાહ સે ડરો. બેશક અલ્લાહ તઆલા બહુત માફ કરનેવાલા બડા કરીમ હે. (સૂરઃ હુજુરાત, ૧૨)

ઔર ફરમાયા અલ્લાહતઆલાને : ઉસ ચીજ કે પીછે મત પડો જિસકા તુમ્હેં ઈલ્મ નહી, બેશક કાન, આંખ ઔર દિલ, ઈન સબ હી સે પુછતાછ હોગી. (સૂરઃ બની ઈસરાઈલ, ૩૬)

ઔર ફરમાયા અલ્લાહતઆલાને : ઈન્સાન જો બાત ભી કહેતા હે, તો ઉસકે પાસ હી એક રખવાલા તૈયાર હે. (સૂરઃ કાફ, ૧૮)

હઝરત અબુ હુરૈરહ રઝિ. સે રિવાયત હે કી રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમને ફરમાયા, જો શખ્સ અલ્લાહતઆલા ઔર આખિરત કે દીન પર ઈમાન રખતા હે, વહ યા તો ભલાઈ કી બાત કહે વરના ખામોશ રહે.

(બુખારી, મુસ્લિમ)

હઝરત અબુ મુસા રઝિ. બયાન ફરમાતે હે કી મેંને અર્ઝ કીયા યા રસૂલુલ્લાહ ! (સ.અ.વ.) મુસલમાનોં મેં સે કૌન અફઝલ હે ? આપને ફરમાયા, જીસકી ઝબાન ઔર હાથ સે દુસરે મુસલમાન મહફુઝ હો. (બુખારી, મુસ્લિમ)

હઝરત સહલ બિન સાઅદ રઝિ. સે રિવાયત હે કી રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમને ફરમાયા, જો શખ્સ મુઝે દો જબડોં કે બીચ કી ચીઝ (ઝબાન) કી ઔર દો પેરોં કે બીચ કી ચીઝ (શર્મગાહ) કી હિફાઝત કી ઝમાનત દે દે તો મેં ઉસકે લીયે જન્નત કી ઝમાનત દેતા હું.

(બુખારી, મુસ્લિમ)

હઝરત અબુ હુરૈરાહ રઝિ. સે રિવાયત હે કી ઉન્હોને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ સે ફરમાતે હુએ સુના કી બન્દા એક બાત કરતા હે ઉસમેં સોચ વિચાર નહી કરતા ઓર વહ ઉસ બાત કી વજહ સે પૂરબ ઔર પશ્ચિમ કે બીચ કી દુરી સે ભી ઝયાદા જહન્નમ કી આગ કી તરફ ગીર જાતા હે. (બુખારી, મુસ્લિમ)

હઝરત અબુ હુરૈરાહ રઝિ. સે રિવાયત હે કી રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ ને ફરમાયા બન્દા અલ્લાહ કી રઝામંદી કી બાત કરતા હે ઉસકી તરફ ઉસકો ધ્યાનભી નહી હોતા લેકીન અલ્લાહ તઆલા ઈસકી વજહ સે ઉસકે કઈ દર્જે બુલન્દ ફરમા દેતા હે, ઔર બન્દા અલ્લાહતઆલા કી નારાઝગી વાલી બાત કરતા હે જીસ કી તરફ ઉસકા ધ્યાન ભી નહી જાતા, લેકીન ઈસકી વજહ સે વહ જહન્નમ મેં જા ગીરતા હૈ. (બુખારી)

હઝરત ઈબ્ને ઉમર રઝિ. સે રિવાયત હે કી રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમને ફરમાયા અલ્લાહ કે ઝીક્ર કે અલાવહ ઔર ઝયાદા બાતે દિલકી સખ્તી હે ઔર લોગો મેં અલ્લાહ સે સબસે ઝયાદહ દુર સખ્ત દિલ (વાલા આદમી) હે. (તિરમીઝી)

હઝર અબુ હુરૈરાહ રઝિ. સે રિવાયત હે કી રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમને ફરમાયા જીસ કો અલ્લાહને ઉસ ઝબાન કી બુરાઈ સે બચા લિયા જો ઉસકે દો જબડોં કે બીચ હે ઓર ઉસ શર્મગાહ કી બુરાઈ સે બચા લીયા જો ઈસ કે દો પેરો કે બીચ હે તો વહ જન્નત મેં જાએગા. (તિરમિઝી – યહ હદીષ હસન હૈ)

હઝરત ઉકબા બિન આમીર રઝિ. બયાન કરતે હે કી મેંને અર્ઝ કીયા યા રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) નજાત કીસ તરહ મુમકીન હે? આપને ફરમાયા : અપની ઝબાન કો કાબુ મેં રખો, તુમ્હારા ઘર તુમ્હે અપને અંદર સમાલે

(મતલબ તુમ્હારા બાકી વક્ત ઘર કે અંદર હી ગુઝરે) ઔર અપની ગલતીયોં પર ખુબ રોઓ.

(તિરમિઝી – યહ હદીષ હસન હૈ)

હઝરત અબુ સઈદ ખુદરી રઝિ. સે સિવાયત હે કી રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમને ફરમાયા જબ ઈન્સાન સુબ્હ કરતા હે તો ઉસ કે જીસ્મ કે તમામ હિસ્સે બેહદ આજીઝી સે અર્ઝ કરતે હૈ, કહતે હે તુ હમારે બારે મેં અલ્લાહ સે ડરના ઈસ લીએ કે હમારા મામલા તેરે સાથ જુડા હે, અગર તુ સીધી રહેગી તો હમ ભી સીધે રહેંગે, અગર તુને ટેઢપન ઈખ્તીયાર કી તો હમ ભી ટેઢે હો જાયેંગે. (તિરમિઝી)

હઝરત અબુ બક્ર રઝિ. સે રિવાયત હે કી રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમને હજ્જતુલ વિદાઅ (આખરી હજ) કે મોકે પર ઈદુલ અઝહા કે દિન મીના (શહર) મેં અપને ખુત્બે મેં ફરમાયા, બેશક તુમ્હારે ખૂન, તુમ્હારે માલ ઔર તુમ્હારી ઈઝ્ઝતે તુમ પર હરામ હે જૈસે

તુમ્હારે ઈસ દીન કી હુરમત ઈસ શહર મેં, સુનો : ક્યા મેને અલ્લાહ કે અહકામ પહુંચા નહીં દીએ ? (બુખારી, મુસ્લિમ)

હઝરત અનસ રઝિ. સે રિવાયત હે કી રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમને ફરમાયા જબ મુઝે મેઅરાજ કરાઈ ગઈ તો મેરા ગુઝર કુછ એસે લોગો કે પાસ સે હુવા જીનકે નાખૂન તાંબે કે થે, વહ (ઉનસે) અપને ચહેરો ઔર સીનોકો નોચ રહેથે તો મેનેં પુછા, જીબ્રઈલ ! યહ કૌન લોગ હે ? આપને ફરમાયા : યે વોહ લોગ હે જો લોગો કા ગોશ્ત ખાતે હે (ગીબત કરતે હે) ઔર ઉનકી ઈઝ્ઝતો કો પામાલ કરતે હે. (અબુ દાઉદ)

ગીબત કો રોકને કા બયાન

જબ તુ ઐસે લોગો કો દેખે જો હમારે હુકમોમે તાન વ તશ્નીઅ કર રહે હોં તો ઉન સે મુંહ ફેર લે (ઉનકી મજલીસ સે દુરી ઈખ્તીયાર કર લે) યહાં તક કી વહ કિસી ઔર બાત મેં

મશગુલ હો જાએં ઔર અગર તુઝે શૈતાન ભુલા દે તો યાદ આને કે બાદ ઝાલિમ લોગોં કે સાથ મત બેઠ. (સૂરઃઅનઆમ, ૬૮)

અલ્લાહતઆલાને ફરમાયા : ઔર જબ વહ કોઈ બેહુદા બાત સુનતે હે તો ઉસસે મુંહ મોડ લેતે હે. (સૂરઃ કસસ, ૫૫)

ઔર ફરમાયા : મોમિન બેહૂદા (બકવાસ, બેકાર ઝૂઠ ઔર બેહયાઈ પર આધારિત) બાતોં સે મુંહ મોડને વાલે હોતે હે.(સૂરઃમુઅમિનુન, ૩)

ઔર ફરમાયા : બેશક કાન, આંખ ઔર દિલ ઈન સબસે પુછતાછ હોગી.

(સૂરઃ બની ઈસરાઈલ, ૩૬)

અલ્લાહતઆલને ફરમાયા : વો લોગોં સે છુપતે હૈં ઔર અલ્લાહ સે નહિ છુપતે, હાલાંકિ વહ ઉનકે સાથ હોતા હે જબ વો રાતોં કો એસી બાતોં મેં મશવરા કરતે હૈં જો અલ્લાહ કો નાપસંદ હૈ ઔર અલ્લાહતઆલા ઉનકે અમલોં કા અહાતા કરનેવાલા હે. (સૂરઃ નિસાઅ, ૧૦૮–૧૦૯)

અલ્લાહતઆલાને ફરમાયા : જિસકા ઈલ્મ નહી, ઉસકે પીછે મત પડો.

(સૂરઃ બની ઈસરાઈલ, ૩૬)

હઝરત ઈબ્ને મસઉદ રઝિ. સે રિવાયત હે કી રરસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમને ફરમાયા, બેશક સચ્ચાઈ, નેકી કી તરફ રહનુમાઈ કરતી હે ઔર નેકી જન્નત કી તરફ રહનુમાઈ કરતી હે ઔર યકીનન આદમી સચ બોલતા રહતા હે, યહાં તક કિ વહ અલ્લાહ કે યહાં સિદ્દીક (સચ્ચા) લિખ દિયા જાતા હૈ. ઔર બેશક ઝૂઠ નાફરમાની કી તરફ રહનુમાઈ કરતી હે ઔર નાફરમાની જહન્નમ કી તરફ રહનુમાઈ કરતી હૈ ઔર યકીનન આદમી ઝૂઠ બોલતા રહતા હૈ, યહાં તક કિ વહ અલ્લાહ કે યહાં ઝૂઠા લીખ દિયા જાતા હે. (બુખારી, મુસ્લિમ)

હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન અમ્ર બિન અલઆસ રઝિ. સે રિવાયત હે કી રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમને ફરમાયા, ચાર

ખસ્લતેં હે, જિસમેં વહ હોંગી, વહ ખાલિસ મુનાફિક હોગા। ઔર જીસ કે અંદર ઉસમેં સે એક ખસ્લત હોગી તો ઉસમેં મુનાફિક કી એક ખસ્લત હોગી, યહાં તક કિ વહ ઉસે છોડ દે (વે ખસ્લતેં યહ હે) જબ ઉસકે પાસ અમાનત રખવાઈ જાએ તો બે ઈમાની કરે, જબ બાત કરે તો ઝૂઠ બોલે, જબ અહદ કરે તો બેવફાઈ કરે ઔર જબ ઝગડે તો ખૂબ ઝગડે, ઝૂઠી કસમેં ખાએ ઔર બદઝબાની કરે. (બુખારી, મુસ્લિમ)

ઝૂઠ

હઝરત અબૂ હુરૈરાહ રઝિ. સે રિવાયત હે કી રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમને ફરમાયાઃ આદમી કે ઝૂઠા હોને કે લીયે યહ બાત કાફી હે કી જો સુને ઉસે (બિના તહકીક કીએ) બયાન કર દે. (મુસ્લિમ)

હઝરત સમરા રઝિ. સે રિવાયત હે કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમને ફરમાયાઃ જો શખ્સ મેરી તરફ મનસૂબ કરકે કોઈ

બાત બયાન કરે, વહ જાનતા હે કિ યહ ઝૂઠ હે, તો વહ ભી ઝૂઠો મેં સે એક ઝૂઠા હે. (મુસ્લિમ)

અલ્લાહતઆલાને ફરમાયા : તુમ ઝૂઠી બાત સે બચો. (સૂરઃ હજ, ૩૦)

ઔર ફરમાયા : (અહલે ઈમાન) ઝૂઠી ગવાહી નહી દેતે. (સૂરઃ ફુરકાન, ૭૨)

હઝરત અબુ બક્ર રઝિ. સે રિવાયત હે કિ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમને ફરમાયાઃ ક્યા મેં તુમ્હેં સબસે બડે ગુનાહ કી ખબર ન દૂં ? હમને કહા, ક્યોં નહીં, યા રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ તો આપને ફરમાયા, અલ્લાહ કે સાથ શરીક ઠહરાના, માં બાપ કી નાફરમાની કરના, ઔર આપ ટેક લગાએ હુએ થે કિ બૈઠ ગએ ઔર ફરમાયા, સુનો ઓર ઝૂઠી બાત ઔર ઝૂઠી ગવાહી ! તો આપ બરાબર યહ બાત દોહરાતે રહે, યહાં તક કિ હમને કહા, કાશ, આપ ખામોશી ઈખ્તીયાર ફરમા લેં. (બુખારી, મુસ્લિમ)

હઝરત અબુ હુરૈરાહ રઝિ. સે રિવાયત હે કી રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમને ફરમાયાઃ કીસી સચ્ચે (મોમિન) કે લિએ મુનાસિબ નહીં કિ વહ લાન તાન કરને વાલા હો. (મુસ્લિમ)

સમજ : લાન તાન ઔર બુરા ભલા, ઈમાન ઔર સચ્ચાઈ કે ખિલાફ હે.

હઝરત અબુ દરદા રઝિ. સે રિવાયત હે કી રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમને ફરમાયાઃ લાન તાન કરને વાલે કયામત કે દિન ન સિફારિશી હોંગે ઔર ન ગવાહ. (મુસ્લિમ)

હઝરત સમરા બિન જુંદુબ રઝિ. સે રિવાયત હે કી રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમને ફરમાયા તુમ એક દુસરે પર અલ્લાહ કી લાનત, ઉસકા અઝાબ ઔર જહન્નમ કી આગ કે સાથ લાન તાન ન કરો. (અબુદાવુદ, તિરમિઝિ)

સમજ : ઈસકા મતલબ હે કી આપસ મેં ઈસ તરહ બદદુઆ ન કરો, તુઝ પર અલ્લાહ કી

લાનત હો યા અલ્લાહ કા ગઝબ નાઝીલ હો, યા તુ જહન્નમ કી આગ મેં જલે વગેરહ......

હઝરત ઈબ્ને મસઉદ રઝિ. સે રિવાયત હે કી રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમને ફરમાયાઃ મોમિન તાના ઝની કરને વાલા હોતા હે ઔર ન લાનત કરને વાલા, ન બેહુદા બકનેવાલા ઔર ન બેકાર બાતેં કરનેવાલા વ ઝબાન દરાઝી કરને વાલા. (તિરમિઝિ – યહ હદીષ હસન હૈ)

હઝરત ઈબ્ને મસઉદ રઝિ. સે રિવાયત હે કી રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમને ફરમાયા મુસલમાન કો ગાલી દેના, ફિસ્ક (અલ્લાહ કી ના ફરમાની હે) ઔર ઉસકો કત્લ કરના કુફ્ર હે. (બુખારી, મુસ્લિમ)

હઝરત અબુ ઝર રઝિ. સે રિવાયત હે કી ઉન્હો રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ કો ફરમાતે હુએ સુના કોઈ શખ્સ કીસી દુસરે શખ્સ પર ફાસીક હોને યા કુફ્ર કી તોહમત ન લગાએ, ક્યોં કી અગર વહ ઐસા ન હુઆ તો

યહ તોહમત ઉસી કી તરફ લૌટ આતી હે.(બુખારી)

હઝરત અબુ હુરૈરાહ રઝિ. સે રિવાયત હે કી રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમને ફરમાયા આપસ મેં ગાલી દેને વાલે દો શખ્સ જો કુછ એક દુસરે કો કહેંગે, ઉસકા ગુનાહ શુરૂ કરને વાલે કો હોગા યહાં ક કે મઝલુમ ઝયાદતી હી ક્યોં ન કરે. (મુસ્લિમ)

હઝરત આઈશા રઝિ. સે રિવાયત હે કી રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમને ફરમાયા : જો લોગ ઈસ દુનિયા સે ગુઝર ચૂકે હે, ઉનકો બુરા ભલા મત કહો ઈસ લીએ કે ઉન્હો ને (અચ્છે યા બુરે) જો અમલ આગે ભેજે વહ ઉન્હે પહોંચ ગએ. (બુખારી)

હઝરત અબુ હુરૈરહ રઝિ. સે રિવાયત હે કી રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમને ફરમાયાઃ અલ્લાહતઆલાને ફરમાયા હૈ કી “તીન આદમી ઐસે હે જીનસે કયામત વાલે દીન મેં યાની

(અલ્લાહતઆલા) ખુદ ઝઘડા કરૂંગા, એક વહ આદમી જીસને મેરે નામ સે વચન લીયા ફીર ઉસે તોડ દીયા, દુસરા વહ આદમી જીસને કીસી આઝાદ આદમી કો બેચ કર ઉસકી કીમત ખા લી, તીસરા વહ આદમી જીસને ઉજરત (મઝદૂરી) પર એક મઝદૂર હાસીલ કીયા તો ઉસે અપના કામ તો પુરા લીયા લેકીન ઉસે ઉસકી ઉજરત નહી દી. (બુખારી)

જુઠી કસમ

અલ્લાહતઅલાને ફરમાયા : અય ઈમાન વાલો! એહસાન જતા કર ઔર તકલીફ દે કર અપને સદકે કો બરબાદ મત કરો. (સૂરઃ બકરહ, ૧૬૪)

હઝરત અબૂઝર રઝિ. સે રિવાયત હે કી રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમને ફરમાયાઃ તીન આદમીઓ સે કયામત વાલે દીન અલ્લાહતઆલ ન કલામ (બાત) કરેગા, ન (રહમતકી નજર સે) ઉન્હે દેખેંગા ઔર ન ઉન્હે

પાક કરેગા ઔર ઉન્કે લીયે દર્દનાક અઝાબ હોગા. રાવી બયાન કરતે હે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમને
યે કલીમાત તીન બાર ઈરશાદ ફરમાયે, હઝરત અબૂઝર રઝિ. ને અર્ઝ કીયા, વહ નામુરાદ રહે ઔર ઘાટેમેં રહે યે કૌન લોગ હૈ ? આપને ફરમાયા : ટખનો સે નીચે કપડા લટકાનેવાલા, એહસાન કરકે એહસાન જતલાને વાલે ઔર અપના સામાન ઝૂઠી કસમ કે ઝરીયે સે બેચનેવાલ. (મુસ્લિમ)

સમજ : ઈસ સે યહ બાત વાજેહ હો જાતી હે કે (૧) સલવાર, પાજામા, પટલુન ઔર તહબંદ વગૈરાહ ટખનો સે નીચે લટકાના હરામ હે.
યે હુક્મ મર્દો કે લીયે હૈ. ઔરતો કે લીયે ઈસસે ખિલાફ ટખને, બલ્કી પૈર તક ભી ઢકના ઝરૂરી હૈ. (૨) ઝૂઠી કસમ ખાના બિલકુલ હરામ હૈ લેકીન સોદા બેચને કે લીયે ગ્રાહક કો ધોકા દેને કી નિયત સે ઝૂઠી કસમ ખાના યહ તો ઔર બડા

જુર્મ હે કી ઈસમે દો જુર્મ ઈકઠ્ઠા હોતે હૈ ઝૂઠી કસમ ઔર
ધોકે બાજી.

ઈસ કિતાબ કો તૈયાર કરને મેં જીન સાથીયોને કીસીભી કીસ્મકા તઆવુન કીયા હૈ અલ્લાહતઆલા ઉસકા બદલા દૌનો જહાનમેં અતા કરે. આમીન.

મુદ્રક : મૂન ગ્રાફિક્સ
૨૮, કબીર કોમ્પલેક્ષ, ગંજ બજાર પાસે,
નડીઆદ – ૩૮૭ ૦૦૧. મો. ૯૮૯૮૦ ૮૮૨૬૬